Brian Lumley

Davidův červ

Profesor Lees-Mavni radiobiolog Kendallovy jaderné elektrárny a výzkumné stanice - ukazoval synovi preparáty, které si před několika týdny připravil z rybniční a mořské vody v ozářených zkumavkách. Davidovi bylo jenom sedm, ale mnohému z toho, co mu jeho slavný otec říkal, už rozuměl.

„Podívej se," začal vysvětlovat profesor, když chlapec dychtivě nakoukl do mikroskopu. „To je *měňavka*, mrtvá, zahubená radiací. Vypadá skoro jako medúza. A toto..." vyměnil sklíčka „...je maličká rostlinka, které se říká *rozsivka*. Taky je mrtvá - jako všechny, protože tvrdé záření živé organismy zabíjí..."

„A co je tohle," zeptal se David, když si vyměnil sklíčka sám.

„To je mladá ploštěnka. Mrňavé sladkovodní zvířátko. Žije v tůních a potocích. Zajímavý tvoreček. Tento druh má velice zvláštní vlastnosti. To je tak, když jedna ploštěnka sežere druhou..." David prudce zvedl hlavu a podíval se na otce. Ten se jeho výrazu zasmál. „Ale ne, nejsou to žádní kanibalové, aspoň bych neřekl, jenom když nějakou mrtvou ploštěnku rozkouskujeme a nakrmíme jí jinou. Ten živý červ potom 'zdědí' vědomosti toho, kterého sežral."

„Vědomosti?" podivil se David. „Ty ploštěnky jsou chytré?"

„Ne... *chytré* zrovna ne, ale dají se naučit jednoduché věci, třeba to, že pokles teploty znamená, že přišel čas krmení a podobně. A jak jsem řekl, když některá z nich zemře a my ji rozkouskujeme, tak všechno, co před smrtí věděla, přejde na ploštěnku, která ji sežere."

„A opravdu to nejsou kanibalové?" David se dál tvářil nevěřícně.

„Ale ne," vysvětloval trpělivě profesor. „Myslím, že by se určitě nežraly, kdyby *věděly*, čím se krmí - nejdřív jim je nasekáme!" Zamračil se. „Ale vlastně si úplně jistý nejsem... Kdybys chtěl, asi bys o nich mohl říct, že jsou to bezděční kanibalové. Je to důležité?"

Ale David už neposlouchal. Najednou jeho pozornost upoutal tvoreček pod mikroskopem.

„Pohnula se!"

„To asi ne, Davide... to se ti jenom tak zdá. *Nemohla* se pohnout, protože je mrtvá." Přesto vědec syna lehce odstrčil, aby se mohl podívat sám. Něco takového nebylo možné - ne, ovšemže ne. Od experimentu uběhly už tři týdny a celou tu dobu vzorky zkoumal, viděl, jak všechny hynou; a žádný z nich nejevil známky, že by se do něj život vracel. Teď už nemohl žít žádný. I kdyby je bez milosti nezabilo dlouhé působení tvrdého záření, určitě by se to stalo při barvení a zakládání do sklíček. Ne, všechny vzorky byly mrtvé, byly to jen nicotné kousky želatiny...

Další den byla sobota a David nešel do školy. Z domu odešel brzy ráno s výmluvou, že jde chytat ryby do tůně. Brzy po jeho odchodu otec všechna sklíčka očistil a vůbec si nevšiml, že to s maličkou ploštěnkou chybí - skončilo totiž v Davidově kapse.

David *věděl*, že viděl, jak se ploštěnka pod mikroskopem pohnula; ztuhle, trhaně, skoro jako slimák, kterého jednou večer před několika týdny připíchl na zahradě větvičkou k zemi...

Davidova tůň patřila jenom jemu. Byla na pozemku, který náležel k domu, daleko od cesty, v mlází, které ohraničovalo otcův pozemek. Vlastně to bylo vymleté koryto, devět měsíců v roce napájené přívaly rozvodňujícími potok, který do něj ústil. Ryby tam byly, ale na svůj zahnutý špendlík David nikdy žádnou velkou nechytil. Často nějakou zahlédl v rákosí - dokonce i velkou štiku - ale jeho úlovky nebyly nikdy větší než nějaký ten čolek nebo bělice. Tu sobotu ani chytat ryby nechtěl; byla to jenom výmluva, aby ho maminka dolů k tůni pustila.

David byl opravdu velmi citlivý chlapec a představa, že ploštěnka mezi sklíčky je živá, bez ohledu na to, jak se jí to podařilo, ho děsila. Táta přece řekl, že je to sladkovodní, potoční tvor. David věřil, že jestli je živý, měl by dostat další šanci. Ponoření do vody, jeho přirozeného prostředí, ho mohlo vzpamatovat.

Položil sklíčko na kámen v té části tůně, kterou úplně nestínily okolní stromy, aby se tvor mohl těšit z té trochy slunce, která v pozdním létě ještě zbývala. Tak ho mohl pozorovat těsně pod hladinou. Skoro hodinu vydržel hlídat tu tečku na sklíčku, než ho to pomalu přestalo bavit. Pak se vrátil domů a zbytek dne strávil v knihovně - hltáním všeho, co se tam dalo o ploštěnkách najít.

Navzdory všemu, co tvrdily knihy, „Ploštík" (jak David tvora pokřtil den poté, co byl svědkem toho, jak se odlepil od sklíčka a bezcílně odplaval pryč) velmi neobvykle rostl. Místo aby dostával tvar červa s rýčovitou hlavou, začínal vypadat spíš jako měňavka. Byl to prostě beztvarý chuchvalec - v nejlepším případě zakulacený.

Někdo by se mohl zeptat: „Jak mohl David v tak velké tůni sledovat pohyb tak malého tvorečka?" Odpověď je jednoduchá: Ploštík nezůstal malý dlouho. Ještě téhož rána, kdy se od sklíčka uvolnil, ztrojnásobil svou velikost: to znamená, že mnohonásobně *zvětšil* svou váhu na úkor ne tak lstivých, ještě menších obyvatel Davidovy tůně. Za den, za dva byl velký jako pingpongovy míček a David si začal před cestou do školy přivstávat, aby ještě stihl seběhnout do mlází a podívat se, jak tvor vyrostl.

O dva týdny později nezbývala v tůni jediná bělice nebo koljuška a dokonce i počty mladých větších ryb rychle klesaly.

Davidovi se nikdy nepodařilo přijít na to, jak vlastně Ploštík plaval. Viděl, že nemá ploutve ani nic podobného, že nemá ani nožičky, a přitom i bez nich dokázal být poměrně hbitý - zejména poté, co si pochutnal na první větší rybě. Bylo poznat, co všechno ta abnormání ploštěnka od bělic „pochytila“: jak lovit a schovávat se v rákosí, jak pomalu klesnout ke dnu, když se nablízku objevilo něco velkého, a podobné triky. On se Ploštík vlastně skrývat vůbec nepotřeboval, ale ještě o tom nevěděl; měl pouze zkušenosti (samozřejmě zděděné) od bělic a dalších ryb, které spořádal. Bělice jsou malé, proto musí být opatrné - a tak byl opatrný i Davidův červ. Ani od větších ryb toho moc nezískal, jen mu trochu narostlo sebevědomí a byl ve vodě rychlejší; přirozeně, neboť většina takových dospělých ryb sebou dovede pěkně hodit.

A když Ploštík ještě trochu povyrostl, došlo k opravdu významné události.

Od jeho znovuzrození uplynulo právě pět týdnů, když dostal štiku. David měl to štěstí, že byl při tom. Stará štika měla na Ploštíka už týden spadeno, ale radiací proměněnému červovi se dařilo vyhýbat se jí, dokud nenastal ten nejpříhodnější okamžik: dokud nebyli oba dva přibližně stejně velcí... aspoň objemem, když ne délkou.

David stál na břehu a obdivně si prohlížel Ploštíka, který se pomalu vlnil vodou. Vtom vyjela z rákosového houští ta ošklivá ryba a zabodla oči do té kulovité, šedobílé věci ve vodě. I Davidův červ měl oči, dvě, a těma si štiku měřil stejně pozorně.

Z toho, co se stalo potom, zůstal chlapec vyjevený. Ryba obeplula svou otáčející se oběť kolem dokola, co nejtěsněji, a pak bleskově zaútočila, až se Davidovi z té rychlosti zatajil dech. Věděl o těch mazaných rybách snad všechno, hlavně to, jak mají silné čelisti a velké zuby. Jenže tahle štika nemusela mít zuby žádné a vyšlo by to nastejno, klidně to mohl být kaviárový sendvič - když šlo o Ploštíka! Ten se prostě *rozevřel*, jako by se v půlce po obvodě rozdělil, až si David, který to stále sledoval ze břehu, myslel, že se musí rozrhnout na dva kusy. Ale neroztrhl se. David zahlédl, jak kolem Ploštíkových útrob pochodují řady rašplovitých zubů, kmitajících jako pily - a pak se ty dvě téměř půlky sklaply na užaslou štiku.

Vzápětí jako by Ploštík zešílel, div nevyskočil (nebo spíš nebyl vyhozen) z vody, jak sebou ta ryba v něm tloukla. Ale netrvalo to dlouho. Po několika málo vteřinách jeho teď spíše *protáhlý* tvar úplně znehybněl a pak se odkolébal do hloubky, kde Davidovi zmizel z očí, aby se z toho vyspal.

Další čtyři dny po této úžasné podívané se Davidův červ na místě svého znovuzrození neukázal. Trochu pršelo a potok se opět rozvodnil. Pro neobvykle zmutovanou ploštěnku to bylo jedině dobře, neboť v tůni už žádné další ryby nebyly. Vlastně tam nebylo skoro *nic* - přinejmenším do toho odpoledne, kdy štika svůj boj prohrála a liják zvedl hladinu vody v řece, aby se Ploštíkem vypleněná tůň mohla zase zarybnit. Ta ošklivá, žalostně bezbranná ryba byla totiž posledním přirozeným obyvatelem, který v tůni zbyl. Až do toho deště by se o Davidově tůni dalo říct, že to byla nejsterilnější volná vodní plocha na celém světě, a byla by to pravda!

Asi je dobře, že většina rybářských povídaček je obvykle považována za to, čím zpravidla jsou, protože několik podivných zvěstí se během těch čtyř dnů od vody rozneslo a zdaleka ne všechny měly původ u těch nadšenců s prutem. Kdo ví, jak by to dopadlo, kdyby se opravdu někdo pokusil přijít těm pověstem na kloub?

Ploštíkovi se totiž vedlo výborně, díky za optání, a velice rychle do sebe vstřebal všechnu špatnost značného množství štik všech velikostí, jež se staly jeho snadnou kořistí. Doslova si je oblíbil. A taky pochytil trochu neracionálního nepřátelství od jednoho obzvlášť nepříjemného uštěkaného psíka, kterého pak jeho pán chodil ještě čtyři dny volat ze břehu a toho čtvrtého skončil až pozdě v noci.

Pátého dne ráno David přišel k tůni jako obvykle. Už skoro přestal doufat, že toho zvláštního tvora ještě někdy uvidí. Ploštík se ale vrátil a byl mnohem větší! Nejen že pořádně přibral, rozšířila se také jeho schopnost učit se. Toho psíka slupl jako malinu a ukázalo se, že jeho velice účinná zažívací soustava je jen o málo nadřazená jeho přirozenému talentu ke *sbírání mozků*...

Jenže na rozdíl od vzrůstu, který byl vidět na první pohled, nebyly jeho skryté vlastnosti tak patrné.

Když Ploštík vyplul z rákosí, David se nestačil divit, jak vyrostl. Měl teď víc než půl metru v průměru a horních pět centimetrů jeho houbovitého šedobílého těla vyčnívalo z vody ven. Oči byly těsně pod hladinou a vodnatě si prohlížely chlapce na břehu. Nebylo těžké uhodnout, co se odehrává v Ploštíkových složených rozumových buňkách... nebo v mozku... nebo v gangliích... nebo v bůhvíčem! To, jak se schovával v rákosí a jak obezřetně z něj vyplul, ještě odráželo pozůstalé charakteristiky dřívějšího běličího období; lesk ve zvláštních očích (jehož si David ve své nevinnosti nevšiml) až podezřele připomínal skelnost, napjatost a podlost, jaká se dá najít v očích psů, kteří se plíží pošťákům za zády; a bylo tam i trochu velice opravdové a lačné *pozornosti*. Není zbytečné připomínat štiku?

Ploštík vyjel na mělčinu a trochu splaskl, když se jeho tělo víc vynořilo a přišlo tak o část síly, která ho nadnášela. A David, bezelstný David se nechal oklamat a neviděl v tom, jak se k němu Ploštík blíží, nic nepřirozeného. Vždyť tomu ubožáčkovi zachránil život, ne? Neměl právo čekat, že mu Ploštík dá najevo své přátelství, ne-li dokonce vděčnost? Instinktivně natáhl ruku... Jenže psi jsou zpravidla věrní pouze svým pánům - a bělice něco jako věrnost sotva znají, snad mezi sebou navzájem... Ale štiky? Štika je přece ryba notoricky nepřátelská, která nikdy nikomu neprojevila ani náznak vděčnosti...

Asi o půl hodiny později a o nějakých sto třicet metrů dál manželé Leesovi vstali a odebrali se do kuchyně, kde každé ráno snídali. V domě jako by silně páchla stojatá voda. Vědcova manželka, která šla první, zavětřila, přičichla k lemu své noční košile, otevřela kuchyňské dveře a vešla dovnitř.

Ticho prořízl srdceryvný, nevěřící výkřik děsu a hned na to vpadl do kuchyně otevřenými dveřmi samotný profesor. Uviděl ženu, jak se bojácně krčí v koutě a krvácejícíma, podivně rozpuštěnýma a houbovitýma rukama se brání čemusi odpornému, vratkému.

Naštěstí byl Davidův otec muž činu, a tak ani okamžik neváhal, věděl, co má udělat. Jediným pohledem vyhodnotil ničivost Ploštíkových podivných kyselinových prostředků, vrhl se kupředu a strhl při tom za stolu vzorovaný ubrus. Přehodil jej přes tu natřásající se, v hrubých rysech kulatou zrůdu na podlaze a vyhodil ji do vzduchu. Měl štěstí, že Ploštík o značnou část svého objemu přišel, jak z něj crčela voda cestou z tůně do domu, ale i tak byl těžký. Třemi rychlými kroky vědec překonal vzdálenost k velkým, starodávným kuchyňským kamnům, ve kterých hořelo celou noc. Když už cítil, jak ho kyselina pálí přes tenké plátno, kopnutím otevřel těžká železná dvířka, hodil ten houpavý, zuřivě pulsující náklad - ubrus a všechno, co bylo v něm - na řeřavé uhlíky a rychle dvířka přibouchl. Manželka za jeho zády vykřikla cosi šíleného a omdlela. Téměř ve stejném okamžiku se dvířka rozletěla - přestože je zapíral kluzkou nohou - a těžce poraněný Ploštík vyskočil v syčícím oblaku jedovaté páry ven. Slizký, roztékající se, scvrklý a smrdutý tvor se opile, šíleně potácel po podlaze, jenže po několika vteřinách byl lapen podruhé, tentokrát do vědcova oblíbeného županu, a opět vhozen do ohně. Aby měl naprostou jistotu, tentokrát se Davidův otec zapřel do rozpálených železných dveří rukama a držel je pevně zavřené. Zapřel se do nich celou vahou a nepovolil, dokud mu prsty a dlaně, beztak již osypané puchýři po kontaktu s Ploští-kovými zvláštními šťávami, nezčernaly a nepopraskaly. Až když tlak zevnitř ustal, tak své kouřící, těžce popálené ruce odtáhl.

Přestože svět kolem sebe viděl profesor Lees dost mlhavě, podařilo se mu roztočit kola dalšího dění. Jakmile bezprostřední panika opadla, zmocnila se ho jakási šoková letargie, ale navzdory tomu co nejlépe očistil manželce a sobě šumící ruce - byť to bylo tak bolestivé, že při tom málem omdlel - a pak se mu nějak podařilo přivolat policii.

Po další minutě, kdy stále ještě viděl kalně, ale vybavilo se mu něco z těch divných slov, která vykřikla jeho žena, ještě než omdlela, Davidův otec vyšel po schodech do patra, aby se po chlapci podíval. Když našel pokoj prázdný, znovu se vyburcoval k horečné aktivitě. Chvíli běhal po domě a vyvolával Davidovo jméno, a pak si vzpomněl, že syn měl v posledním měsíci takový zvláštní zvyk - vstával brzo ráno a ještě před cestou do školy se chodil podívat k tůňce.

Právě když vycházel z domu, přijížděla policejní auto. Zakřičel na dvojici seržantů, že manželku najdou v domě... a aby se o ni postarali. Pak, přestože na něj volali a dožadovali se vysvětlení, pospíchal k mlází.

Policisty ten odporný pach, který se v neředěné koncentraci z domu linul, v první chvíli vyděsil, ale pak přemohli nevolnost, vnikli do domu a začali dělat, co bylo v jejich silách, aby paní Leesové pomohli. Lékař dorazil na místo jen o málo později. Okamžitě poznal, co se stalo - nebyl to první případ nehody s kyselinou. Nejistým policistům se příchodem zkušeného profesionála ulevilo a pustili se po vědcových stopách k tůni.

Našli ho, jak sedí na břehu a hlavu má složenou v chatrně ovázaných dlaních. Uviděl sklíčko položené v tůni na kámen a v mlhavém opojení si všiml podivné, udusané stopy v trávě mezi domem a křovím. A jelikož byl bystrý, poskládal si tyto zlomkovité skutečnosti k sobě a dospěl k nemožnému závěru...

Všechno to zapadalo do těch šílených slov, která vykřikla jeho žena, než omdlela. Když se k tomu teď vrátil, pochopil jednotlivé články řetězu. Už si *vzpomínal*, že mu z jedné sady zmizelo sklíčko. Vzpomínal si, jak David prohlásil, že ploštěnka na jednom sklíčku je živá.

Znenadání odtáhl od tváře jednu zafačovanou ruku a vrazil si ji do úst až po ovázané klouby prstů. Oči se mu na okamžik prudce rozšířily. Pak nechal obě ruce poklesnout a obrátil se k trpělivým policistům.

„Bože... bože... *bože, ach, bože!*“ řekl potom. „Moje žena! Říkala... říkala...“

„Jistě, pane...“ pomohl mu jeden z policistů, „co říkala?“

Profesor se bezděčně postavil. „Říkala, že... že to sedělo u snídaně - u stolu na Davidově židli - *a prý to na ni zavolalo: Mami!*“

přeložil Petr Kotrle